

A gazdasági és monetáris unióra vonatkozó jövőbeli jogalkotási javaslatok

Az Európai Parlament 2013. május 23-i állásfoglalása a gazdasági és monetáris unióra vonatkozó jövőbeli jogalkotási javaslatokról: válasz a Bizottság közleményére (2013/2609(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság „A jelentős gazdaságpolitikai reformtervek előzetes koordinációja” (COM(2013)0166) és „A Konvergencia- és Versenyképességi Eszköz bevezetése” (COM(2013)0165) című közleményeire,
- tekintettel a gazdasági és monetáris unióra vonatkozó jövőbeli jogalkotási javaslatokról szóló, Bizottsághoz intézett kérdésre (O-000060/2013 – B7-0204/2013),
- tekintettel a gazdasági és monetáris unióbeli stabilitásról, koordinációról és kormányzásról szóló 2012. március 2-i szerződésre (a továbbiakban: „költségvetési paktum”),
- tekintettel az Európai Tanács 2012. december 13–14-i következtetéseire,
- tekintettel a Bizottság „A valódi, szoros gazdasági és monetáris unió tervezete” című 2012. november 28-i közleményére,
- tekintettel az Európai Tanács elnökének „A cél a valódi gazdasági és monetáris unió” című 2012. december 5-i jelentésére,
- tekintettel az Európai Tanács, az Európai Bizottság, az Európai Központi Bank és az eurócsoport elnökeinek „A valódi Gazdasági és Monetáris Unió felé” című jelentésére vonatkozó, a Bizottsághoz intézett ajánlásokat tartalmazó 2012. november 20-i állásfoglalására¹ (a továbbiakban „Thyssen-jelentés”),
- tekintettel „Az Unió gazdasági irányításának és stabilitási keretének javítása, különösen az euróövezetben” című, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó 2010. október 20-i állásfoglalására² (a továbbiakban: „Feio-jelentés),
- tekintettel az 1176/2011/EU és az 1175/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre (a továbbiakban: „a hatos csomag”),
- tekintettel a gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszteréről szóló 2011. december 1-jei állásfoglalására³,
- tekintettel az előzetes költségvetési tervek monitoringjára és értékelésére, valamint az euróövezeti tagállamok túlzott hiánya megszüntetésének biztosítására vonatkozó közös rendelkezésekről szóló .../2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre, valamint a

¹ Elfogadott szövegek, P7_TA(2012)0430.

² HL C 70. E, 2012.3.8., 41. o.

³ Elfogadott szövegek, P7_TA(2011)0542.

pénzügyi stabilitásuk tekintetében súlyos nehézségekkel küzdő vagy súlyos nehézségek által fenyegetett euroövezeti tagállamok gazdasági és költségvetési felügyeletének megerősítéséről szóló .../2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre (a továbbiakban: a „kettes csomag”),

- tekintettel a Barroso elnök és Rehn alelnök által az euróövezet második gazdasági kormányzási csomagjáról szóló háromoldalú megállapodás alkalmából kiadott 2013. február 20-i együttes nyilatkozatra (MEMO/13/126),
 - tekintettel eljárási szabályzata 115. cikkének (5) bekezdésére és 110. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel a költségvetési paktum 11. cikkében az aláíró tagállamok megállapodtak abban, hogy „biztosítják az általuk bevezetni tervezett minden jelentős gazdaságpolitikai reform előzetes megvitatását, illetve adott esetben azokat koordinálják egymás között”, továbbá, hogy ebben a „koordinációban az Európai Unió jogának előírásaival összhangban részt vesznek az Európai Unió intézményei is”;
- B. mivel a költségvetési paktum 16. cikke szerint a szerződést „a végrehajtásával kapcsolatos tapasztalatok értékelése alapján” be kell építeni az EU jogi keretébe, és mivel a COM(2013)0165 és a COM(2013)0166 bizottsági közlemények, valamint az ezekből következően várható jogalkotási javaslatok ebbe az irányba tett lépéseknek tekinthetők;
- C. mivel a 2010-es Feio-jelentésben a Parlament ajánlásként már megfogalmazta, hogy „a tagállamok – és kiváltképp az euróövezet tagjai – számára elő kell írni, hogy a várhatóan jelentős továbbgyűrűző hatásokkal bíró, a belső piac és a gazdasági és monetáris unió (GMU) zökkenőmentes működését veszélyeztető gazdasági döntések meghozatala előtt egy előre meghatározott eljárás szerint értesítsék egymást és a Bizottságot”;
- D. mivel a kettes csomagot kísérő nyilatkozat szorgalmazta egy jelentősen megerősített gazdasági és költségvetési felügyeleti és ellenőrzési keret létrehozását és egy továbbfejlesztett, a nagyobb felelősség és gazdasági fegyelem felé tett lépések nagyobb szolidaritással való összekapcsolásának elvét támogató, a fenntartható növekedés fokozására irányuló strukturális reformok időszerű végrehajtását szolgáló európai közös fiskális rendszer kialakítását, valamint – a szolidaritás fontos eszközeként – a döntéshozatal szorosabb integrációját olyan szakpolitikai területeken, mint az adózás és a munkaerőpiacok; mivel e nyilatkozat hangsúlyozta, hogy a szorosabb gazdaságpolitikai együttműködés irányába tett lépéseket fokozott mértékű szolidaritásnak kell kísérnie;
- E. mivel a Thyssen-jelentés 11. bekezdése hangsúlyozta, hogy „a valódi gazdasági és monetáris unió” nem korlátozódhat egy szabályrendszerre, hanem konkrét saját forrásokon alapuló, nagyobb költségvetési kapacitást kíván meg;
- F. mivel a Thyssen-jelentés rámutatott arra, hogy a jó minőségű és megbízható európai statisztikák alapvető szerepet játszanak az új gazdasági kormányzás központi területén és fő döntéshozatali eljárásaiban, hogy ennek előfeltételeként mind nemzeti, mind uniós szinten meg kell őrizni az európai statisztikai rendszer tényleges függetlenségét, és hogy egy teljes körű költségvetési unióban az államháztartási számviteli standardok

valamennyi tagállam általi egységes alkalmazása alapvető fontosságú kiegészítője az adósság- és a deficitadatok megállapításához használt nemzeti források minőségellenőrzésére vonatkozó tágabb bizottsági végrehajtó hatásköröknek;

A Bizottság közleményeinek általános értékelése

1. elismeri a Bizottság azon erőfeszítéseit, hogy a hatos és a kettes csomagra építve előrelépést érjen el az uniós makrogazdasági irányítás terén; hangsúlyozza azonban, hogy az új keret teljes megvalósítása előbbre való bármilyen új javaslatnál;
2. rámutat arra, hogy a szolidaritást, kohéziót és versenyt fokozó, ösztönzőkön alapuló végrehajtási mechanizmus létrehozásának a gazdaságpolitikai koordinációt kiegészítő olyan további rétegekkel kell együtt járnia, amelyek azon elv tiszteletben tartását szolgálják, amely szerint – amint azt a kettes csomagot kísérő bizottsági nyilatkozat megfogalmazta – „a nagyobb mértékű felelősség és gazdasági fegyelem irányába tett lépéseket fokozott mértékű szolidaritás kíséri”;
3. hangsúlyozza, hogy minden további javaslatnak világos hozzáadott értéket kell hordoznia a meglévő – például a kohéziós politika keretébe tartozó – eszközök tekintetében;
4. hangsúlyozza, hogy a koordinációra irányuló erőfeszítések nem moshatják össze a különböző döntéshozatali szintek megfelelő felelősségi köreit;
5. újólag megerősíti, hogy az uniós irányítás nem sértheti az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek előjogait, különösen azokban az esetekben nem, amikor valamely szuverén jog átruházására irányuló javaslatról van szó; hangsúlyozza, hogy a megfelelő legitimitás és elszámoltathatóság érdekében demokratikus döntéshozatalra van szükség, és ezt nemzeti és uniós szinten a nemzeti parlamenteknek és az Európai Parlamentnek kell biztosítaniuk; emlékeztet az Európai Tanács 2012. decemberi következtetéseiben foglalt azon elvre, amely szerint „a folyamat során végig az az általános cél, hogy a demokratikus legitimitációt és elszámoltathatóságot ugyanazon a szinten kell biztosítani, mint amelyen a döntéseket hozzák és végrehajtják”;
- hangsúlyozza, hogy az előzetes koordináció és a konvergencia- és versenyképességi eszköz mechanizmusait minden olyan tagállamra alkalmazni kell, amely pénznemként bevezette az eurót, lehetőséget biztosítva a többi tagállamnak az állandó jelleggel történő csatlakozásra; felszólítja a Bizottságot, hogy jövőbeli jogalkotási javaslataiban biztosítsa a nemzeti parlamentek általi ilyen kötelező jóváhagyás lehetőségét, és gondoskodjon a szociális partnerek gazdasági koordinációba való fokozottabb bevonásáról;
6. véleménye szerint a közlemények időzítése nem optimális; felszólítja a Bizottságot, hogy az európai szemeszter keretében terjesszen elő egy, az Európa 2020 stratégián alapuló és erős szociális pillért tartalmazó konvergenciakódex elfogadására irányuló javaslatokat;
7. megismétli, hogy a Bizottságnak teljes mértékben figyelembe kell vennie a Parlament társjogalkotói szerepét; kifejezi csalódását amiatt, hogy a GMU-ról szóló legutóbbi közleményekben nem jelenik meg az Európai Parlament által a GMU elmélyítéséről folytatott tárgyalásokon képviselt álláspont, a párbeszéd rendszerre tett javaslat pedig csak igen korlátozott mértékű parlamenti ellenőrzést tesz lehetővé;

hangsúlyozza, hogy a Parlament a Tanáccsal egyenrangú jogalkotó és költségvetési hatóság;

8. kifejezi csalódását amiatt, hogy a közlemények által lefedett szakpolitikai területek főleg az árak versenyképességére összpontosítanak, és nem terjednek ki az adóelkerülés vagy a szociális és foglalkoztatási kérdésekre;
9. hangsúlyozza, hogy a két közleményhez kapcsolódó jogalkotási javaslatokat a rendes jogalkotási eljárásban kell tárgyalni;

A jelentős gazdaságpolitikai reformtervek előzetes koordinációja

10. véleménye szerint a gazdaságpolitikai reformtervek hivatalos előzetes uniós szintű koordinációja fontos, amelyet a közösségi módszer alapján erősíteni szükséges, és amelynek azokkal a nemzeti reformprogramokban található kulcsfontosságú nemzeti gazdasági reformokkal kellene foglalkoznia, amelyek kimutathatóan továbbgyűrűző hatást gyakorolhatnak; véleménye szerint bármiféle előzetes koordináció csak a gazdaságpolitikai koordinációt célzó – az 1175/2011/EU rendelet 2a. cikkében hivatkozott – európai szemeszter eszközeivel egyeztetve képzelhető el, és kialakítására szükség esetén új szolidaritási és ösztönzőkön alapuló eszközök kidolgozásával együtt kell sort keríteni;
11. véleménye szerint az előzetes koordináció és a döntéshozatal uniós szintű átfogó integrálása a szakpolitikákba csak a hivatalos statisztikai adatok szilárd bázisán hajtható végre, az Unión belüli jövőbeli költségvetési koordináció pedig a maga részéről megköveteli, hogy konszolidált adatokkal rendelkezünk az Unió, a tagállamok és a helyi és regionális hatóságok költségvetéseiről; ennek megfelelően véleménye szerint a Bizottságnak e konszolidált adatok létrehozását bele kell foglalnia tervezett jogalkotási javaslataiba;
12. sajnálja, hogy a fontosabb gazdasági reformok tekintetében javasolt szűrők némelyike homályosan lett kialakítva, meghatározásuk pedig rendkívül tág, például a „gazdaságpolitikai megfontolások” esetében; kéri új és konkrét – az uniós szemeszter és az Európa 2020 eszközein alapuló – szűrők hozzáadását a kulcsfontosságú reformok kiemelése céljából, figyelemmel az országok sajátosságaira és tiszteletben tartva a szubszidiaritást;
13. hangsúlyozza, hogy az előzetes koordináció céljából beállítandó mechanizmusoknak az euróövezetbe tartozó valamennyi tagállamra vonatkozniuk kell, továbbá nyitva kell állniuk valamennyi uniós tagállam előtt, figyelembe véve az euróövezetbe tartozó tagállamok kölcsönös függésének erősebb mértékét is; véleménye szerint a programban való részvételt önkéntes alapon kell lehetővé tenni a tagállamok számára;
14. felszólít a reformtervek átláthatóságának és inkluzív jellegének biztosítására és a nyilvánosság elé tárására; felhív továbbá a társadalmi szereplőket bevonó szociális párbeszédre, amelynek központi és nyilvánvaló szerepet kell játszania az előzetes koordinációról folytatott vitákban;
15. felhív a Bizottság tájékoztatására szolgáló eljárás körültekintő megtervezésére és arra, hogy az biztosítson lehetőséget rá, hogy a Bizottság még elfogadásuk előtt észrevételezhesse a tervezett reformokat;

16. kéri, hogy ezt az új koordinációs eszközt illesszék be az európai szemeszter folyamatába, valamint hogy az Európai Parlament kapjon szerepet a demokratikus elszámoltathatóság garantálásában;
17. hangsúlyozza, hogy az előzetes koordinációnak nem szabad elfojtania a nemzeti reform-erőfeszítéseket, hanem gondoskodnia kell arról, hogy a reformok terén ne álljon elő késlekedés, különben a kiváltott továbbgyűrűző hatások nem lesznek kellően erősek ahhoz, hogy elejét vegyék a reformok átértékelésének;

A konvergencia- és versenyképességi eszköz bevezetése

18. véleménye szerint bármely javasolt új konvergencia- és versenyképességi eszköznek a feltételelességen, a szolidaritáson és a konvergencián kell alapulnia; véleménye szerint egy ilyen eszközt csak akkor szabad használatba venni, ha a konvergenciakódex és a nemzeti végrehajtási tervek közötti konvergencia értékelése alapján – az Európai Parlament, a Tanács és a nemzeti parlamentek megfelelően formalizált bevonásával – már azonosították a társadalmi egyensúlyhiányokat, valamint a hosszú távú és fenntartható növekedést ösztönző fontosabb strukturális reformok szükségességét;
19. hangsúlyozza, hogy a bevezetendő új konvergencia- és versenyképességi eszköznek az euróövezetbe tartozó valamennyi tagállamra vonatkoznia kell, továbbá nyitva kell állnia valamennyi uniós tagállam előtt, figyelembe véve az euróövezetbe tartozó tagállamok kölcsönös függésének erősebb mértékét is; véleménye szerint a programban való részvételt önkéntes alapon kell lehetővé tenni a tagállamok számára;
20. véleménye szerint rendkívül fontos annak garantálása, hogy az új eszköz elfogadására a rendes jogalkotási eljárásnak megfelelően kerüljön sor, alapját a közösségi módszer képezze, az Európai Parlament pedig a vonatkozó költségvetési előirányzatok egyenkénti elfogadása útján megfelelően ellenőrizhesse;
21. hangsúlyozza, hogy a nemzeti tervről készített éves jelentéseknek, illetve a végrehajtás ellenőrzésének a megerősített európai szemeszteren kell alapulniuk, az uniós költségvetési felügyelet sérelme nélkül;
22. véleménye szerint a konvergencia- és versenyképességi eszköznek elő kell segítenie a költségvetési teljesítőképesség megerősödését, és a strukturális reformok feltételes támogatásának eszközévé kell válnia a versenyképesség, a növekedés és a társadalmi kohézió erősítése érdekében, biztosítva a gazdaságpolitikák szorosabb koordinációját és a tagállamok gazdasági teljesítményének folyamatos közelítését; véleménye szerint az ilyen eszközök a valódi költségvetési teljesítőképesség építőkövei;
23. hangsúlyozza, hogy a költségvetési teljesítőképesség előnyeit természetesen csak a hozzájáruló tagállamok élvezhetik;
24. kifejezi csalódását amiatt, hogy a közlemények – azzal, hogy bevezetik az EU és a tagállamok közötti szerződéseket – nem tartják tiszteletben az egységes európai jogrendet; véleménye szerint a „szerződéses szabályok” kifejezés nem megfelelő, mivel a közleményekben említett tervezett mechanizmus nem tekinthető éppen köz- vagy magánjogi „szerződésnek”, hanem inkább egyfajta – ösztönzőkön alapuló – kényszerítő mechanizmus a gazdaságpolitikai koordináció szolgálatában;

25. hangsúlyozza, hogy a reformterveket a tagállamoknak kell kidolgozniuk saját nemzeti parlamentjeik megfelelő – belső alkotmányos szabályaikkal összhangban álló – bevonásával, valamint együttműködve a Bizottsággal, teljes mértékben tiszteletben tartva a szubszidiaritás elvét és annak szükségét, hogy az egyes tagállamok megfelelő politikai szabadsággal rendelkezzenek a nemzeti végrehajtás és a demokratikus eljárások tekintetében;
26. rámutat, hogy a strukturális reformok végrehajtásából adódó lehetséges rövid távú negatív hatások – és különösen a társadalmi és politikai feszültségek – csökkenthetők és könnyebben elfogadtathatók a polgárokkal, amennyiben a reformok támogatására ösztönzőket tartalmazó mechanizmust vezetnek be; kijelenti továbbá, hogy ezt a mechanizmust a közösségi módszer alapján beindított és irányított – az uniós költségvetés szerves részét képező, ám a többéves pénzügyi terv hatókörén kívüli – új eszközként kell finanszírozni, aminek révén biztosítható az Európai Parlament mint jogalkotási és költségvetési hatóság teljes körű bevonása;
27. kijelenti, hogy az intézkedések még rövid távon sem járhatnak negatív hatásokkal a társadalmi befogadásra, a munkavállalói jogokra, az egészségügyre és más szociális kérdésekre nézve;
28. hangsúlyozza, hogy az eszköz nem vezethet erkölcsi kockázatok vállalásához; véleménye szerint ennek érdekében a Bizottságnak gondoskodnia kell róla, hogy a reformok ne szenvedjenek késedelmet addig sem, míg velük kapcsolatban pénzügyi támogatás megítélésére kerülhetne sor, és az eszköz ne tartalmazzon ösztönzőket olyan reformok tekintetében, amelyeket még uniós támogatás hiányában is végrehajtanának;
29. hangsúlyozza, hogy az eszköznek nem szabad átfedésbe kerülnie a kohéziós politikával;

o

o o

30. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottságnak és a Tanácsnak.